

Τα 100 χρόνια της αναρχικής εφημερίδας “A Batalha”

Julius Gavroche*

Με πολλές και βίαιες διακοπές σε όλη την ιστορία της, η “A Batalha” (“Η Μάχη”) είναι σήμερα μεταξύ των παλαιότερων αναρχικών εφημερίδων της ευρωπαϊκής ηπείρου. Εκατό χρόνια αγώνα για έναν κόσμο χωρίς εκμετάλλευση και εκμεταλλευτές, χωρίς καταπιεσμένους και καταπιεστές!

Το πρώτο τεύχος της εφημερίδας κυκλοφόρησε στις 23 Φλεβάρη 1919. Η “A Batalha” ήταν η φωνή του οργανωμένου εργάτη. Από τον Σεπτέμβριο του 1919, ημερομηνία ίδρυσης της πορτογαλικής CGT, έγινε το εκφραστικό όργανο αυτού του αναρχοσυνδικαλιστικού εργατικού συνδικάτου. Ο τυπογράφος Alexandre Vieira, ήταν ο πρώτος διευθυντής της.

Επί 8 χρόνια - έως τις 26 Μάη 1927, ημερομηνία κυκλοφορίας του τελευταίου νόμιμου φύλλου της εφημερίδας, ήταν ημερήσια εφημερίδα, μια αταλάντευτη φωνή στην υπεράσπιση των δικαιωμάτων των εργαζομένων και φωνή της αναγκαιότητας της κοινωνικής επανάστασης που θα δημιουργήσει μια κοινωνία χωρίς εκμετάλλευση και καταπίεση. Εκτιμάται ότι η κυκλοφορία της ήταν της τάξης των 20-25 χιλιάδων αντιτύπων ημερησίως. Ήταν η τρίτη (μερικές φορές η δεύτερη) πιο διαδεδομένη εφημερίδα, μετά τις “Século” και “Diário de Notícias”.

Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, η “A Batalha” είδε πολλές φορές τα γραφεία της να γίνονται στόχος εισβολών και επιθέσεων της αστυνομίας φύλλα της να κατασχονται και δημοσιογράφοι της να συλλαμβάνονται. Αλλά θα συνεχίσει να κυκλοφορεί μέχρι τις 27 Μάη 1927, όταν η αστυνομία εισέβαλε στα γραφεία της (στο Calçada do Combro, στη Λισαβόνα), κατέστρεψε ολόκληρο τον εξοπλισμό και απαγόρευσε την έκδοσή της. Ο τελευταίος βασικός συντάκτης της ήταν ο Mário Castelhana, ο οποίος χρόνια αργότερα θα πεθάνει στο Tarrafal.

Από το Δεκέμβρη του 1923 έως το Γενάρη του 1927, η “A Batalha” δημοσίευε και ένα λογοτεχνικό και εικονογραφικό ένθετο συμπλήρωμα όπου πολλοί από τους πιο αξιόλογους διανοούμενους, συγγραφείς και δημοσιογράφους της εποχής συνεργάστηκαν (βλέπε παρακάτω).

Αν και ανεξάρτητα από την εφημερίδα, μεταξύ 2 Ιούλη 1925 και 15 Ιούνη 1926 κυκλοφόρησε επίσης το δισεβδομαδιαίο περιοδικό “Renovação”, υπό τον τίτλο “Revista Quinzenal de Arte, Literatura, e Actualidades” (“Επιθεώρηση Τεχνών, Λογοτεχνίας και Δράσης”). Το περιοδικό ανήκε στην εφημερίδα “A Batalha” και ήταν στενά προσδεμένο με τα ιδανικά του αναρχισμού, υπερασπιζόμενο τον επαναστατική συνδικαλισμό που υποστήριζε και η Confederação Geral do Trabalho (C.G.T.). Ανάμεσα στους πολλούς συνεργάτες της “A Batalha”, που αρκετοί από αυτούς συνεργάστηκαν και στο εν λόγω περιοδικό, συναντάμε σημαντικές λογοτεχνικές προσωπικότητες της χώρας, όπως οι Ferreira de Castro, Rocha Martins, Emílio Costa, Julião Quintinha, Ladislau Batalha, Mário Domingues, Augusto Pinto, Nogueira o Brito, Jaime Brasil, Bento Faria, David de Carvalho, Eduardo Frias, Cristiano Lima, συμπεριλαμβανομένων των εικονογραφιών των Stuart Carvalhaes και Roberto Nobre.

Κατά τη διάρκεια της φασιστικής δικτατορίας, η “A Batalha” εκτυπωνόταν για μεγάλες περιόδους στις δεκαετίες του '30 και του '40, σε παράνομες εκτυπωτικές εγκαταστάσεις (ενδεικτικά αναφέρουμε μια σπηλιά στην Alcântara της Λισαβόνας), προωθώντας την ανασύνταξη των αναρχικών και επαναστατικών συνδικαλιστικών μαχητικών κύκλων για την πάλη ενάντια στο καθεστώς Salazar. Στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Πορτογαλίας, υπάρχει μια καταγραφή των ακόλουθων παράνομων εκδόσεων: No 1, Απρίλης 1934, No 10, Ιούλης 1937, Ειδικό τεύχος Δεκέμβρης 1944; No 1, Γενάρη-ς 1946 και No 21, Δεκέμβρης 1949.

Η “A Batalha” άρχισε να εμφανίζεται ξανά νόμιμα μετά τις 25 Απρίλη 1974, με πρωτοβουλία μιας ομάδας αγωνιστών αναρχικών και αναρχοσυνδικαλιστών, με επικεφαλής τον Emídio Santana και άλλους παλαιούς αγωνιστές της CGT (μερικοί από αυτούς ήταν επίσης υπεύθυνοι για μερικές από τις μυστικές εκδόσεις της εφημερίδας). Το πρώτο φύλλο της νέας σειράς της A Batalha κυκλοφόρησε το Σεπτέμβρη του 1974 ως διμηνιαία, με τον Emídio Santana ως διευθυντή. Έγινε μηνιαία και σήμερα εκδίδεται κάθε δύο μήνες, με τον João Santiago ως διευθυντή όχι ποια ως αναρχοσυνδικαλιστική ή επαναστατική συνδικαλιστική εφημερίδα, αλλά μια εφημερίδα αναρχικής έκφρασης.

Την περίοδο μετά τις 25η Απρίλη, η “A Batalha” είχε την έδρα της, αμέσως μετά το στρατιωτικό πραξικόπημα, στην οδό Angelina Vidal, στη γειτονιά Graça. Από εκεί μετακόμισε στη λεωφόρο D. Carlos I στο São Bento και αργότερα στη λεωφόρο Álvares Cabral, κοντά στο Largo do Rato. Επί του παρόντος, τα γραφεία της βρίσκονται στην περιοχή Olivais της Λισαβόνας.

Με την ευκαιρία αυτής της επετείου, είναι σημαντικό να υπογραμμίσουμε την ανάγκη να διαθέσουμε το σύνολο της συλλογής “A Batalha” μεταξύ 1919 και 1927 (ήδη ψηφιοποιημένο από την Εθνική Βιβλιοθήκη), μαζί με τις παράνομες εκδόσεις, στο Διαδίκτυο, σε όλους τους αγωνιστές και ερευνητές. Είναι μια κοινή κληρονομιά, ο καρπός της εργασίας και της δυναμικής πολλών ανδρών και γυναικών, και όχι μισής ντουζίνας ακαδημαϊκούς.

*Αυτό το κείμενο εμφανίστηκε στην πορτογαλική ιστοσελίδα Portal Anarquista, που σηματοδότησε την εκατοστή επέτειο της αναρχικής εφημερίδας “A Batalha” (“Η Μάχη”). Το κάνουμε αυτό για την ιστορική σημασία της εφημερίδας, ως μαρτυρία μιας παράδοσης στον αναρχισμό των εκδόσεων, εγγενές μέρος του πολιτικού αγώνα.

Σχετικός σύνδεσμος http://autonomies.org/2019/02/celebrating-an-anniversary-the-100-years-of-the-anarchist-newspaper-a-batalha/?fbclid=IwAR3uWtl6XwF2pk-W2IvLuKeUH3lpL_5RSxG4X-zNjsPRk1u6BTRusFzoYumY

**Μετάφραση: Ούτε Θεός-Ούτε Αφέντης”